

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben háshoz hozva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadása
vagy megőrségre nem vállalkosik.

Előzetesek és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Szerzetesek a Naplóban.

Szent István király ünnepének előestéjén elgondolkozott a nagyváradai talmudista újság, hogy mivel is vághatna végig a keresztény magyarságon e szent ünnepén? És ritka szerencsés orral kikutatta a kellő témát: a belügyminiszter nem engedte meg ötven érmihályfalvai bóchernek, hogy az országot végig koldulják, ezt az éppen nem szomorú hírt megírta a »Tiszántúl«, rámutatva az ország két kapujára, az egyikre, melyen át özönlik befelé a kazár, a másikra, melyen át menekül kifelé a magyar — tehát üsük a szerzeteseket!

Maradjunk ennél az illogikus logikai kapcsolatnál, melyet a bóchernek lapja felállít a szerzetesek és az érmihályfalvai bóchernek között s nézzünk egy kissé szemébe a kérdésnek. Mit hoznak be a szerzetesek és mit hoznak be a galiciái hivatalos jövevények?

Tessék felütni a magyar történelmet: a magyar kultúra kezdetét a szerzetesek bejövételétől számítjuk. Amint a szorgalmas, imádkozó és dolgozó szerzetesek megjelentek a Duna és Tisza partjain, nemcsak templomok, hanem városok, falvak, várak is épülnek. A keresztrel együtt tűnik föl az ekevas. Szerzetesek írják pergamenre az első magyar sorokat, megalkotva a magyar írást. Szorgalmas

kezük nyomán arany kalással lesz ékes a rónaság, dus tőkékkel büszkélkedik a hegy, s a magyar, semmit sem adva föl ősi férfias erényeiből, pár évtized eredménye gyanánt egyenrangú társként lép be a békés, a dolgozó keresztény népcsaládba.

Lapozzunk tovább. A multak képét megelevenítő tudós forrásmunkákat keres. Egy-egy szerzetesnek nagy gondnal, talán egész életén át írt munkájában találja meg az adatokat. Kutatjuk irodalmunk ősemlékeit: szerzetesek őrizték meg azokat. Mátyás király nem volna a renaissance legkiválóbb uralkodója a könyvíró szerzetesek nélkül. Igaz, ezek már jórészt magyarokból teltek ki; de lehet-e a magyar történelem dicsőségét teljesnek tudni a »bevándorolt« szerzetes, Kapisztrán János neve nélkül? S ha büszkén mutatunk rá Erdély dicső szerepére, melyet a török világ idejében a Habsburgokkal szemben a magyarság fenntartásáért két évszázadon át játszott, ki ne tudná, hogy Erdélynek ezt a fonséges szerepet szintén egy lángeszű szerzetes, egy idegenből magyarrá lett szerzetes, Martinuzzi György osztotta ki?

Menjünk tovább. Az újabb kor nemzeti munkájában, a népnevelésben, a tanításban, a nemzeti küzdelmekben szintén ott látjuk a szerzeteseket. Tudósok írók és a kultúra névtelen munkásainak

ezrei és ezrei kerültek ki közülök. A szabadságharc hősei és vérianui, az osztrák börtönök szenvedői és itthon az elnyomatás alatt a nemzeti tűz élesztői közt ott a szerzetes. Hazafias szerzetesek erősítik meg az aradi tizenhárom vértanút az utolsó borzalmas uton és a harcok oroszánja, a görög keleti Damjanich egy magyar minorita szerzetes testvéri csókját kéri, mielőtt nemes lelkét kilehelné...

Micsoda feneketlen gyűlölet, micsoda pokoli elvakultság és lelki sivárság kell ahhoz, hogy valaki éppen Magyarországon a szerzetes egyszerű köntösét szennyes kézzel szaggassa!

Vagy nézzünk körül napjainkban. A nemzeti munka mely teréről hiányzik a szerzetes? Van közöttük — törpe kisebbségben — néhány idegen eredetű is. De azok az idegenek is iparágakat honosítanak itt meg — mint Ikervárott — vagy a lelkipásztorkodásban tevékenykednek és a mi a fő: pár év alatt megmagyarosodnak. Említem annyi közül csak ezt a pár éve Nagyváradon elhunyt apácafőnöknőt, aki ezer és ezer magyar leánykát nevelt hazafias, művelt magyar nővé s akiről senki sem tudta, hogy édes atyját, a magasrangú osztrák tisztet Temesvár ostrománál magyar honvédek golyója terítette le?

Mekkora elvakultság és tudatlanság kell ezek után ahhoz, hogy valaki a

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Életképek.

III.

Modern Ézsauk.

Ézsau eladta első szülőtti jogát egy tál lencséért.

Nem hiszem, hogy volna csak egyetlen ember is e világon, ki ne konstátálta volna magában nagy rosszalóan, hogy a mi első ősrünk ugyancsak hatalmas étvágygyal lehetett megáldva. Éa is elítéltem őt egyszer, mikor mint egész kis gyerek a bibliát lapozgatva, eljutottam ama nevezetes tételig, mely szólt arról, hogy milyen éhesen jött baha Ézsau a mezőről és hogyan kívánta meg az őcsce előtt párolgól ételt. Tudatlan gyermek lelkem valósággal megrendült a fölfedezésre, hogy milyen csunya, kapzsi, éhes természete volt — haragudni tudtam rá és megvetni érte.

Most már természetesen más szemmel vizsgálom a dolgot. Elvégre Ézsauak meg volt az a mentsége, hogy éhes volt. Az éhező embert pedig legjobban tudom szánni a világ összes szenvedő teremtménye között.

Nem látunk azonban száz meg száz, ezer és ezer fiatal élet, ki ép úgy eladja nemcsak egy, de összes jogait, mint sok ezeréves elődje és ha nem is éppen egy tál lencséért, ami elég jó eledel ugyan, de a mai olasz és francia konyha elkényeztetett hívei közül nem tudom

hány akadna, ki csak legkisebbet is áldozna érte, hanem igenis sok-sok jó vacsora, ebéd, teaestélyek, zsurok azok, mik lassanként rá veszik a fiatal embert arra, hogy egyéb jogai mellett még az önállóságáról is mondjon le. És van ennél sokszor még fájóbb vesztesége is, s mikor tudatára jön ennek a szörnyű és fájdalmas állapotának, még azzal sem vigasztalhatja magát mi Ézsauaknál olyan természetes és elfogadható mentség, hogy éhes volt. Nem az az érzés vezette cselekedetében, ami bizony igen szánalomra és bocsánatraméltó. Óh nem. Őt csak az önbitsége, a kíváncsisága vitte rá mindenre.

Előbb tetszik az nagyon a világba kikerült ujoncnak, hogy mindenütt kedves, barátságos arcok fogadják, hogy az általánosan büszkének, ridegnek, vagy gögősnek híresztelt emberek is nyájasan, udvariasan bánnak vele — eladó lányuk érdekében.

Es a kis semmi, ki még csak most fog hosszú vándorlásához az élet tekergő, zeg-zugos, rögzős utjain, úgy gondolkozik, hogy e gögős, büszke, nagy urak segítségével talán a legsimább uton haladhatna. Ez ugyan még nem volna így magában nagy baj, legfeljebb csak azt bizonyítja, hogy milyen életrevaló gondolkozása van a mai ifju nemzedéknek. Ennek egyik legfőbb tanubizonysága az is, hogy gondolatban már is kijátszotta mindnyájukat. Ebben ugyan igaza is van, mert csak nem veheti el a város negyvenhárom ifju hölgyét. (Ebbe ugyan nagy beleszólasa volna egy bizonyos kis lánynak is az ő falujából.)

Nincs is szándékában neki semmi ilyfajta

bolondság? Egyszerűen csak protekciót akar. Meg aztán mulatságos komédia lesz az, ahogyan érte vetélkedni fognak. Milyen vigasságot fog okozni ezeknek az elbeszélése otthon. Hogy fog nevetni az az ártatlan, naiv kis lány, a városi ifju és idősebb hölgyek hódítási kísérletein. És ő milyen büszke lesz arra, hogy mindennek ellent tudott állani.

Azok a jó ebédek, vacsorák, tüzes borok, nem megvetendő dolgok ám, mikkel elárasztják mindenfelől. Uszik a sok jóban.

S mindezt miért?

Egy-két banális bók, üres fecsegés, mivel megfizetértük.

Hiszzen azért még senkit sem ítélték el, hogy minden lányban tudott felfedezni valami szépet, valami kedveset és azt sietett tudomására hozni az illetőnek. Ő arról nem tehet, hogy az ügyvéd ur leányának kis gödröcskének vannak az arcán, mik oly bájossá teszik. Miért ne mondaná meg neki, mikor ezzel örömet szerez. Mi bűn van abban, hogy a főjegyző leányának ragyogó szemait a kéklő éggel hozza hasonlatba. A doktorék lányát élvezet hallgatni, mikor zongorázik és énekel hozzá, nem úgy, mint egy második Patti, de mint egy jól nevelt doktorkisasszonyhoz illik. Az már csak tisztán a fiatal emberek udvariasságától függ, hogy a hírneves énekesnő számba se jöhessen mellette.

Es így tovább.

Egyébként pedig nincs olyan lány, ki felérhetne az ő otthon hagyott Rózsikájával. Amig eszébe tudja tartani, hogy szép kék szemek, mosolygó, nevető ajkak, bájos kis gödröcské,

szerzetest és a bócher csak egy napon is említse?!

A bócher. Erre a szóra még a Nagyváradai Napló is elfintorítja az orrát, irván, hogy ezekhez a bevándorolt lengyel-zsidó lézengő ritterekhez neki sincs sok gusztusa. Hát akkor ugyan ki a tatárnak van, ha még Naplók orra is »hurkává csavarodik?« Dehogya is akarja őket akárki bántani! Csak beereszteni nem akarjuk őket. Mert ezek a bócherék és azok a száz- és százezrek, akik velük jönnek s akik csak voltak vagy lesznek bócherék, nem Rothschildék kenyerét eszik el s nem Sándor Pálnak fognak kölcsönadni — száz százalékra! Kik az okai az egyetlen hazafias nemzetiség, Rákóczi népe, a rutén nép borzalmas nyomorának? Kiknek terem aranyat (száz percentre) az a föld, melyen a magyar és rutén éheznek? Idézzük a választ a Napló definíciójából: »azok a bevándorolt lengyel-zsidó lézengő ritterek«, akik, hogy a katonaság alól is kibujjanak, anyakönyvi manipulációkat üztek addig, míg lehetett; most pedig kiadják magukat bóchernek és könyöradományt kérnek. Én nem tudom, azok közt a felvidéki »lezengő ritterek« közt, akik ellen most az állam teljes hatalma sem képes a föld népét megóvni, nem volt-e valamikor szintén ötven bócher, aki könyöradományokat kért? Csak hogy akkor még Munkácsról vagy Szerencsről adták be a kérvényt, ma pedig már Érmihályfalvánál tartanak. Ez a különbség.

A magyarság pedig Hamburgnál és Fiuménál tart. Ez a tényleges állapot.

Harminc év óta egyre nő azoknak a bevándorlóknak a száma, akikhez még a Naplónak sincs gusztusa. Harminc év óta egyre sűrűbben megrakott kivándorló

hajókon menekül ennek az országnak pálinkával, uzsorával kiélt népe. Az egyik kapun özönlének be a jövevények, kiből rövidesen urak lesznek, a másik kapun koldusok menekülnek idegenbe. Ezek a fények. Aki okozati összefüggést lát a kettő közt, nem kerül nagy fáradságába.

No és ezek után a Napló elmélkedik hazudozásokról! A Napló! Jó vicc. Kitűnő vicc. Mintha már hallottuk volna »fogd meg«-et kiáltani azt, akit aztán mégis csak megcsiptek.

Ezek után — kijelentve, hogy mindig élesen distingválunk s nem a magyarrá vált, velünk érző, velünk egybeforrott zsidó polgártársainkról, hanem a Napló t. orrának is kellemetlen idegen betolakodó elősdi »lezengő ritterekről« szól az ének — tesszünk egy propozíciót. Azt sirja a Napló, hogy Magyarországon vannak idegen eredetű szerzetesek. Tessék összeszámlálni őket, hány van. Aztán válasszon ki a Napló az utolsó harminc évben bevándorolt kazárok közül ugyanannyit, saját gusztusa szerint. A paritás kedvéért ennyi maradjon itt, a többi pedig menjen vissza Galiciába, Romániába, Oroszországba, menjen a Cunard-hajókon Amerikába vagy akárhova, csak ki, ki Magyarországból és ide többet be ne jöjjön. Más se közülök. Ha ezt az egy igaz dolgot megcselekszi a Napló, a magyar nemzet génusza meg fogja neki bocsátani mindazt a sok nem igazat, amit irt — még szobrot is állítunk neki Munkácsra és — mondjuk — Érmihályfalván. *

hullámos haj, csicsergő hang, mind feltalálható egyetlekedő kedves lényben, addig nincs baj. Hogy is lehetne őt elteledni valaha. Még a neve is olyan kedves: Rózsika. Az ember önkénytelenül az egészséges, viruló, kacagó életet látja maga előtt.

Milyen hideg és nevetséges ez a sok kényeztető becenév. Dudu. Ki hallott már ilyet? Mindazonáltal ő is csak így mondja. Hiszen nem merne princípálisnéja villámló szemek közé nézni, ha egyszer el találná felejtetni, hogy a kisasszony Dudu és nem Adél.

Ilyen gondolatok tartják benne az ellentállást egy darabig, de már úgy érzi, mintha nem a lelkéből jönne az a komoly, becsületes magatartás, az már csak öntudatlanul küzd saját magával előbb a szív igaz érzelmeiért, később már csak a látszatért. És mikor kellemetlen, bosszus és megvető hanggal, arccal és tettekkel találja magát szemközt főnöke és annak családja részéről, lassankint megtörik az ellentmondás, elszibbad az akarat meghajlik a büszke jellem és — visszatér minden a régi kerékvágásba. A jószágos tekintet főnöke arcára, szelid nyájasság a leendő anyóséba, szende, naiv kifejezés a Dudu szemébe. A jó falatok asztalra kerülnek megint. Hősünk ki hagyja magát kérdtetni megint afelől, hogy a rántott csirkét szereti-e jobban, vagy a jó, puha bélpecsenyét. Es végül a piros szekű is elfoglalja régi helyét.

Kezdi magát azon kapni, hogy a leendő hozományt számíthatja. Oda jukad ki, hogy az bizony nem megvetendő összeg. Rózsikával nem igen kapna, s bizony eleinte, amíg megkezdnek ezt a költséges városi életet, küzdeni is kéne.

Társaságba vannak. Központja, lelke a csevegésnek Dudu. Elhallgatja, hogy milyen szellemesen tud visszavágni. Milyen találó ötletei vannak. Rózsika tudna-e így lelket önteni egy egész társaságba? Oh nem. Az a kis falusi ártatlanság zavarba jönne a sok rászegzett tekintetből. Nem tudna vagdalkozni, hanem e helyett talán még sirva is fakadna.

Haragosan vonja össze homlokát a gondolatra, hogy az a megzavarodott, piruló, könynyező kis asszonyka, kinek egyszerű tudatlansága fölött gunyos mosolylyal villannak össze a modern, városi hölgyek nemei, az ő felesége.

Milyen elégtétel lenne Dudunak egy ilyen jelenet.

A neve is: Rózsika. Milyen hétköznapi, parasztos, szinte, azt lehetne mondani, parlagias. Már mért nem hívják mindjárt Katinak, vagy Zsuzskának. Mennyivel finomabb hangzásu az Adél és milyen bájos, kedves így: Dudu.

... Mire észre venné magát, már ujján csillog a karikagyűrű és egy pár hétre vagy hónapra rá, el van adva örökre a szabadság.

Eljön a kiábrándulás és azzal együtt a szégyenérzet, hogy mennyivel aljasabb volt az ő tette, mint az Ézsaué, kinek meg volt az a hatalmas mentsége, hogy éhes volt, míg őt minden joga és szabadsága eladására s mint később rájön, boldogsága feláldozására is, csak a gyöngye akaratnélküliség, a puha, hajlítható jellem vitte és az a pár jó falat, mivel lekenyerezték.

Milyen rettenetesen hitványak ezek a modern Ésausok.

Boér Margit.

Hogyan jutunk és hogyan juthatnánk a Tátrába.

Forró, mondhatni perzselő augusztus napokon amikor mindenki aki csak teheti fürdőre menekül a rekkenő hőség elől, szinte lehetlenség, hogy ne hangzana fel csaknem minden oldalról a vasuti összeköttetések elképzelhető bajai. A panaszok mind oda összpontosulnak, hogy az összes magyarországi vonatok gócpontja Budapest.

Be van hálózva az ország elég jól vasuttal és mégis most azt kell konstatálni, hogy hibás ez a háló. Az összes vonatok Budapestre futnak be. Igaz a fővárost könnyen megközelíthetővé kell tenni. Azonban ennek a célnak nem lenne szabad egyoldalunak lenni. Ma az ország összes vasutai pedig kizárólag ezt a célt szolgálják a különböző vidékeknek egymással való összeköttetését annyira megnehezítik, hogy senkinek sincs kedvére az ország tulsó felének a megismerése.

Ma ugyanis bárhonnán indul ki az ember és bárhova akar menni, kivéve a szomszédos vármegyéket és az egyvonalba eső helységeket, mindenféle képen utjába kell ejteni Budapestet. Ha pedig ezt el akarja kerülni, akkor a vicinálisnak esik áldozatul. A vicinálison való közlekedéstől és zsidók bevándorlásától ments meg uram minket.

Innen van az, hogy például a mi külföldön is nagyon előnyösen ismert gyönyörűség Tátránk az ország legtöbb lakója előtt terra incognita. A lapokból és a reklamokból tudjuk ugyan és talán el is hisszük, hogy ott szép fürdők, kényelmes szállodák, ezekben pontos kiszolgálás van. A levegő utólérhetetlenül tiszta. A vidék szépségei elragadóak. Igen az lehet a németek előtt, mielőttünk azonban egy roppant nagy áldozatok árán megközelíthető vidék, amelynél sokkal szivesebben és könnyebben, olcsóbb pénzért jutunk el a külföldi fürdőkre.

Ma például Nagyváradon 16 órán keresztül kell folyton utazni, hogy eljuthassunk Tátra Lomnicra. Ha pedig magunkkal visszük a feleségünket, tegyük fel két gyereket is, belekerül az ut 200 koronába. Hosszu törődés, drága ut után tessék üdülni.

A Magyar-Tátra kérdését pedig roppant könnyű volna megoldani. A Tátra és Nagyvárad Erdély között van közvetlen vasuti sinpár. Nagyváradot véve az erdély-tátrai vonal kiinduló pontjával, mert ide ágazik be az alföld-fiumei vasut is, Szeged, Arad, Temesvár felől, Püspökladány, Debrecen, Nyiregyháza, Szerencs, Hidasnémeti és Kassán át készen áll a pálya. Nagyvárad Debrecen felé már járnak is gyorsvonatok, Nyiregyházig szintén gyorsabb közlekedésre van berendezve a vonal. Csupán Nyiregyháza és Hidasnémeti között kellene átépíteni a vasutat 99 kilométer hosszúságban kicserélni a slippereket, a vágányokat, megerősíteni az alapítványt, kibővíteni egy-két állomást, létesíteni jelzőberendezést. Es ezen a 289 kilométer vonalon hat óra alatt jutna el a gyorsvonat a Tátráig. Kolozsvár, Arad, Temesvár közvetlen összeköttetést nyernének a Tátrával, ugyszintén Szatmár, Debrecen is.

Kevés befektetéssel, kevés munkával, élet-erős új vonalat nyerne a magyar közlekedési hálózat és lehetséges volna az is, hogy még magyar ember is mehessen Magyarországon magyar fürdőre.

Vegyék a kezükbe ezt az ügyet az illetékes kamarák de különösen a nagyváradai és ne hagyják a jelenlegi állapotot örökre uralkodni.

A tartománygyűlések összehívása.

Bécsből jelentik: A tartománygyűlések egybehívására már megtörténtek az előkészületek. A tartományi elnököket értesítették, hogy a tartománygyűlések tárgyalásai számára a szept. közepétől október végéig terjedő idő áll rendelkezésre. Az egyes tartománygyűléseket a tartományi elnökök véleményének meghallgatása után fogják a javasolt határidőre egybehívni. A tartománygyűlési ülészak végeztével, tehát november elején a Reichsrat egybehívása van tervebe véve. A delegációk egybehívásának időpontja még nincsen pontosan megállapítva.

Terjed a kolera.

Védekeznek mindenfelé.

Európa minden részéből érkeznek tudósítások arról, hogy itt is, ott is felütötte fejét a fenyegető kolera-veszedelem. Olaszországban olyan nagyarányú a vész, hogy Svájc már elzárta határát Olaszország elől. Nálunk is erőlyes óvintézkedések történnek, amelyek remélhetővé teszik, hogy az állam közegészségügyi berendezésének sikerülni fog a fenyegető rém utját elállni.

Azokról az intézkedésekről, amelyeket a kormány a behurcolható koleraveszedelemmel szemben tett.

Bölcs Gyula miniszteri tanácsos a belügyminiszterium közegészségügyi osztályának vezetője így nyilatkozott.

Körrendeletben hívtuk fel minden megyei és városi hatóság első tisztviselőjét, hogy a koleraveszedelemmel szemben szükséges intézkedéseket tegyék meg. A párisi konvenció értelmében minden szerződéses állam tartozik a többit értesíteni, mielőtt a maga területén valami járványos betegség lép fel. A mint a külügyminiszter notifikálta a quirináli nagykövetség jelentését, mely szerint Olaszországban koleraveszedelem lépett fel, a jelentést a belügyminiszterium rögtön megküldötte az összes törvényhatóságoknak. Gyanítják, hogy a veszedelmet cigányok hurcolták Olaszországba. Már júniusban, mikor az oroszországi kolera-veszedelemről volt szó, ment egy rendelet a hatóságokhoz, hogy tegyék meg a szükséges óvintézkedéseket, most ennek kapcsán újlag felhívtuk a hatóságokat, hogy az olaszországi veszedelemmel szemben is védekezzenek. Hogy mi a teendő az ilyen veszedelemmel szemben, azt egész sereg régi körrendelet már megszabta és a mostani utasítás csak arról szól, hogy a régi utasításokat pontosan tartsák be. Egyébként ma délig arról, hogy Magyarország területén kolera fellépett volna, jelentés nem érkezett.

A fővárosnál is figyelemmel kísérik a kolera Európa szerte való fenyegető terjedését. A vasutak szintén messzemenő intézkedéseket tettek.

Lemberg, aug. 23. Lubrinból jelentik, hogy a kolera Orosz-Lengyelországra is átharapózott, amely eddig mentes volt a járványtól. Tomasovban öt orosz csendőr betegedett meg kolerában és egy meg is halt. A csendőrök Saratovból jöttek. Közvetlenül azután

Tomasovban öt odaváló lakos esett kolerába.

Póla, aug. 23. A hatóságok megtették minden intézkedést a kolera behurcolása ellen. Olaszországból nem szabad dinnyéket behozni.

Pétervár, aug. 23. E hó 6-tól 13-ig összesen 23,944 uj koleramegbetegedési eset fordult elő, melyek közül 10,723 halállal végződött. A járvány kitörése óta egészen e hó 13-áig 122,985 megbetegedést és 50,287 halálesetet konstatáltak.

Róma, aug. 23. A legutóbbi 24 órában konstatáltak: Trinitapoliban 4 koleramegbetegedés és két haláleset Cerignolában egy uj megbetegedés halálos kimenetellel, Msrgherita di Savoyában két megbetegedés és 1 haláleset, Traniban 9 uj megbetegedés és 4 uj haláleset, Andriában 3 megbetegedés és egy haláleset és Barletában 10 megbetegedés és 4 haláleset. Bari és Foggia tartományok egyéb részeiben újabb koleraeset nem történt. Az olasz királyság egyéb tartományaiban az egészségügyi állapotok kielégítőek és nincs jelentés arról, hogy a járvány tovább terjed.

Póla, aug. 23. A hatóságok tegnap intézkedéseket tettek, hogy a kolera behurcolását Olaszországból megakadályozzák. Még az est folyamán bizonyos gyümölcsfajtáknak, különösen az Olaszországból behozott dinyéknak az árusítását a legszigorúbban eltiltották.

Róma, aug. 23. Az olasz járvány Puglia tartományban, először Trani tengerparti városkában lépett fel rendkívüli vehemenciával és ma is ott a legerősebb. Emberek, akik még reggel makk-egészségesek voltak, délre agónizáltak, estére pedig meghaltak. Sokáig kutatták a baj forrását, végre a gyanu hét orosz sátoros cigányra hárult, akik a város határában ütötték fel tanyájukat, csak az volt különös, hogy a cigányoknak az egész járvány alatt semmi bajuk nem volt. Orvosi vizsgálat azonban megállapította, hogy a cigányok teste és haja nyüzsgő a kolerabacillusoktól. A betegségnek magukon a cigányokon nem volt ereje, azok egészségesek maradtak, de a járványt terjesztették. Most egy bárkába zárták a hét cigányt és kivitték őket a tengerre.

UJDONSÁGOK.

* **Személyi hir.** Dr. Sarkadi Lajos, kereskedelmi és iparkamarai titkár szabadságidejéből Nagyváradra hazaérkezett.

* **Főuri esküvő.** Két előkelő családnak: a Des Echerolles-Kruspér, továbbá a Ránffy-családnak szép örömmünöpe lesz ma, szerdán. Des Echerolles-Kruspér Sándor nagybirtokos, özv. Des Echerolles-Kruspér Sándorné szül. Gerliczy Stefánia bárónő fia s özv. báró Gerliczy Félixné született Korniss Lujza grófnő unokája tartja esküvőjét nemes Ránffy Zsigmond honvéd alezredes, hadapródiskolai páncsnok bájos leányával Ránffy Ilonával. A főuri esküvő ma délelőtt 11 órakor lesz a nagyváradai l. szert. székesegyházban; az esketési szertartást Fetser Antal felszentelt püspök végzi. A főuri nász alkalmából a két család előkelő rokonsága már megérkezett Nagyváradra.

* **Ülések a vármegyén.** Augusztus hó 29 én két ülés is lesz Biharvármegye székházában. Délelőtt 10 órakor a III. szakosztály tart ülést, 11 órakor pedig a vármegye állandó választmánya gyűl össze tanácskozára.

* **Az állandó sorozóbizottságok működése.** A honvédelmi miniszter rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz s így Biharvármegyéhez, amelyben hivatkozik az ujoncmegajánlásról szóló törvényre, amely szerint az idei fősorozások aug. 1-től szept. hó 30-ig tartandók meg s ezért elrendeli, hogy szept. hó 30-ig az állandó sorozó bizottságok működésüket szüntessék be.

* **Jelinek Ferenc meghalt.** Nagyvárad város egy régi, érdemes polgára hunyt el tegnap: Jelinek Ferenc műkertész. Külföldről származott hozzánk Jelinek, de tősgyökeres magyarrá lett. Ő volt az, aki a műkertészetet mint izléssel dolgozó iparágat Nagyváradon meghonosította s folytonos, szorgalmas munkával, kitartó igyekezettel nemcsak szép eredményt ért el, hanem kertészeti telepének országos hirt is biztosított. Több kiállításon díjakat nyert. Részt vett a társas életben is: a Katholikus Körnek alapítása óta buzgó választmányi tagja volt. Betegeskedése pár éve kezdődött, nevének közbejött halála pedig még jobban megrendítette az öreg ur egészségét, míg tegnap a haldokló szentségének fölvétele után csöndesen elhunyt. Halálát két fia, Géza városi pénztárnok és Ferenc, kereskedelmi és műkertész siratják.

A fertőző betegségek Biharvármegyében. Biharvármegye területén a nyár folyamán erősen felléptek egyes községekben a járványos betegségek. A hatóság óvintézkedéseinek, de még inkább a kellemetlen nedves időjárás megszűntének köszönhető, hogy a járványos fertőző betegségek részben teljesen megszűntek, részben pedig nagyon megcsappantak. Legnagyobb volt a veszedelem Loro-Ponor községekben, ahol a vérhas lépett fel nagyobb erővel. Szerencsére azonban ma már csak 9 beteg van vérhasban s ezek is lábadozóak, tehát a járvány megszűnt. Augusztus első felében, 1-től 15-ig tifusz 14 esetben fordult elő a megyében; hörkhurut 145 volt, de ma már csak 97 beteg van; — a kanyaró a fél hónap alatt 259 esetben konstatáltak, de szörványosan, igen sok községben.

Gáspár Imre halála. A magyar íróvilágnak egyik kiváló régi tagja Gáspár Imre elhunyt. Gáspár Imre a múlt század 70-es éveiben Nagyváradon lakott s munkatársa volt a »Nagyvárad«-nak. Több kötet műfordítása és eredeti verse jelent meg Nagyváradon. Hosszabb ideig élt Debrecenben mint szerkesztő, majd a fővárosban dolgozott a nagyobb politikai és szépirodalmi lapoknál. A 70-es és 80-as évek közkedvelt poétája volt. Legutóbb, alig egy évvel ezelőtt elnyerte a Petőfi-társaság Vigyázó-díját, a 100 aranyat.

* **Nagy tűz Monostorpályiban.** Monostorpályi községben, a határban levő réten van elhelyezve több mint 20 gazdának a szalmája. Ismeretlen okokból azonban egy kazal véletlenül kigyuladt, amitől egy perc alatt a többiek is lángba borultak s elhamvadtak. A kár igen jelentékeny 5—6000 koronát tesz ki.

* **Elvi határozat.** Adott esetből folyólag a kassai kir. ítélőtábla elvi jelentőségű határozattal kimondotta, hogy a végrehajtási novella által a foglalás alól mentesített ugynevezett »legszükségesebb házbitorok« lakásbér tartozás fedezésére sem foglalhatók le.

* **A hadmentességi adók kivetése.** A magy. kir. pénzügyigazgatóság érvényesítésével ellátott 1910. évre szóló hadmentességi díj kivetési lajstromok az 1883. évi 44. t.-c. értelmében 8 napi közszemlére folyó hó 24-től IX. 1-ig bezárólag a városi adóhivatal 30. számú szobájában azon figyelemzetéssel tétlenek ki, miszerint azt az érdekeltek megtekinthetik és hadmentességi díjuk elleni netaláni

felszólamlásukat Nagyvárad város közigazgatási bizottságához 15 nap alatt benyújthatják. Nagyvárad, 1910. évi augusztus hó 23-án. Városi adóhivatal.

* **Adókiivetési lajstromok közszemlén.** A nagyvárad városi adóhivatal értesíti az adózó közönséget, hogy az 1910. évi házbéradó a házosztályadó, tőkésamat-adó, állandó évi fizetés utáni IV-ed osztályu kereseti adó és végül az I. és II. oszt. kereseti adókiivetési lajstromok f. évi augusztus hó 23 tól 30 ig közszemlére vannak kitéve a városi adóhivatalnál és pedig az I-ső kerület (Olaszi) nézve a 21-ik — a II-ik kerület (Ujváros és Külváros) nézve a 15-ik számú s a III-ik kerületre (Váralja, Velence, Csillagváros és a Hegy) nézve 26-ik számú szobájában azon figyelemzetés mellett tétetnek ki, miszerint érdekelt adókötelesek, azon idő alatt, az említett lajstromokban terükre előírt adót megtekinthetik s az elleni netaláni felszólamlásukat azon adózók, kik ezen adónemmel már az előző évben is megróva voltak, a lajstrom közszemlére kitételének napját követő 15 nap alatt, azok pedig kik ezzel a folyó évben először rovatnak meg, ezen adójuknak adókönyvecskéjükbe történt bejegyzését követő 15 nap alatt a kir. pénzügyigazgatósághoz benyújthatják. A később benyújtott felebbezés tárgyalás alá nem fog vétetni.

* **Ártézi kutak a megyében.** A községek mindjobban felismerik a jó viz nagy befolyását a közegészségre. Sok község bizony még mindig nélkülözi az egészséges ivóvizet. Amelyik község teheti meg, hozza az anyagi áldozatot, hogy megfelelő kutak álljanak a község rendelkezésére. Székelyhid község előjárósága egy utcai kőkut létesítését határozta el. Szentjobb község előjárósága pedig elhatározta, hogy a község belterületén két ártézi kutat furat. A járás főszolgabírója a község határozatát azzal terjesztette be a vármegyéhez, hogy a két ártézi kut helyének tanulmányozására szakértő kiküldését rendelje el az alispán.

* **A munkásbiztosító pénztár közgyűlése.** A nagyvárad kerületi munkásbiztosító pénztár szeptember hó 4-én délelőtt 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart. Mint értesülünk, a pénztár igazgatósága állandó orthon akar szerezni a pénztár hivatalának s e célra egy házat akar vásárolni. A rendkívüli közgyűlésen a házvétel felett is határoznak. A pénztár igazgatósága megkereste a városi tanácsot, hogy a rendkívüli közgyűlés céljaira engedje át a tüzoltó laktanya nagytermét, mivel a pénztár a közgyűlés céljára alkalmas helyiséggel nem rendelkezik.

* **Vízvezetékét kérnek.** A nagyvárad vasutállomás mellett levő ugynevezett Nilgesztelep jó része már beépült, 38 teljesen lakható ház van készen, sőt a legtöbb épületben már évek óta laknak is. A 38 ház lakosai, illetve háztulajdonosai most kérvényt adtak be Nagyvárad város tanácsához, amelyben kérik, hogy a vízvezetéki csövet hosszabítsa meg a város az ő házaikhoz is s a 70 milliméteres csövezeték egész költségét a sajátjukból fizetik. Ezek a házak most már nem egyszerű hegyi lakások, hanem rendes házbéradó alá eső objectumok, tehát a kérésük teljesen méltányos. A vízvezeték meghosszabítása a telepre még haszonnal jár a városra, mert most a város rendelkezik a szükséges vízmennyiséggel s azt itt is haszonnal értékesítheti. A városnak végre is be kell látni, hogy a hatóságot terheli a felelőség első sorban ha engedély nélkül felépülhetett a házak egész tömege s azt csak akkor vette észre, mikor már laktak is benne s csupán közegészségügyi szempontból is köteles ellátni a telepet,

* **A koronaórség 25000 koronája.** A koronaórségen történt lopás dolgában Pri-

latka őrnagy-hadbíró folytatja a vizsgálatot. Tegnap délelőtt Halász koronaórség-alosztályparancsnokot hallgatta ki. Azonkívül megjelent a koronaórségen Szöllőssy főhadnagy-hadbíró egy fogháztisztviselésében és sorban kihallgatta a kaszárnya lakóit. Elsősorban azokat a honvédeket, akik a koronaórségen vannak elszállásolva és a kik mint mechanikusok az automobilosztály iskolájába vannak beosztva. A vizsgálat eddig egészen kezdetleges állapotban van. A rendőrség megállapította a tényállást és ezzel az ügy folytatását a hadbírósnak adta át. Néhány detektív azonban most is állandóan a koronaórségen tartózkodik és a parancsnokság rendelkezésére áll.

* **Utazási ösztöndíj iparosifjak részére.** A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara ezúton is felhívja mindazon iparos segéd-munkásokat, akik a kereskedelemügyi m. kir. miniszter által adományozandó 600 korona utazási ösztöndíjban részesülni óhajtának, hogy pályázati folyamodványaikat legkésőbb f. évi szeptember hó 1-ig, a miniszterhez címezve, a kereskedelmi és iparkamarához adják be. A részletes feltételek naponként reggel 8 órától délután 2 óráig a kamara hivatalos helyiségében megtudhatók.

* **Megégett kisleány.** A Sarkad melletti Madgyes pusztán borzalmas módon halt meg tegnap egy másfél éves kisleány. Szülei 15 éve s nagy leánytestvérel hagyták odahaza és hogy-hogynem egy gyufa került a kis Nagy Mária — így hívták a kis leányt — kezébe, amely valahogy meggyult és meggyújtotta a csöppesség ruhácskáját. Nagylány testvére már nem tudta megmenteni s így a kicsi lány a szenvedett égési sebek következtében meghalt. Az ügyészség elrendelte a vizsgálatot.

* **Verekedés a korcsmában.** Szalacs községben véres verekedés volt tegnap reggelre viradóra. Több parasztleány mulatott együtt, köztük Kéri László, akit a többiek szóváltás utána, hasbaszurttak. A leány azonnal összeesett de nem halt meg. Állapota azonban igen súlyos, életbenmaradásához nem sok a remény. A csendőrség az otlévők közül többet letartóztatott. Az áldozatot beszállították súlyos sebével a biharmegyei kórházba.

* **Ellopott kerékpár.** Zsáner Márton panaszolta a rendőrségen, hogy »Merkur« jelzésű kerékpárját, mely nála csak használatban volt s nem az ő tulajdonát képezte, míg ő a Rákóczi úton levő Haldek-féle korcsmában időzött, a korcsma ajtajából ismeretlen tettes ellopta. A rendőrség nyomoz.

* **Elgázolás.** Hétfő délután fél 6 órakor a Holdas-templom előtt Török Lajos kocsis sebesen hajtva elgázolta özv. Buranyi Jánosné, kit súlyos sérüléseivel a mentők a kórházba szállítottak. Tettes ellen a rendőrség az eljárást megindította.

* **Találtak egy kő-alaku, két rekeszes, sárga bőrpénztárcát és benne egy zálogcédulát.** Igazolt tulajdonosa a rendőrségen, I. em. 14. sz. szobában átveheti.

A Pannonia műsora! 1. Helgoland. A Laos tavon. 2. Csecsemő és az iszákos. 3. Troubadur. 4. Svédország körül. 5. A szolgál. A revolver hatalma.

x **Olvassa el kérem!** Ha érdeklí, hogy lakásában miért érhet el takarítást villamos áramfogyasztással. On égethet már 16 gyertyafényű Wolfbramméget és ami a régiakkal szemben óránként kb. 3 fillért takarít meg, tehát nem szükséges, aki nem akar nagy világitást, hogy 32-es vagy 50 gyertyafényű égőket alkalmazzon és ami a fő nálam, ezen *Wolfbramméget* 2 K 40 fill. Stern villamos felszerelési vállalata Bémer-tér 2. Telefon 556. Szívesen szolgálók felvilágosítással. 44

* **Borsalino, Pichler és angol kalap nyári ujdonságok REICHARD BRUH-ZABA** megérkeztek, hol lelegegánsabb budapesti és amerikai cipők kaphatók. 40

Szíves tudomására hozzuk, hogy Nagyváradon (Nagy Sándor-utca 2. szám alatt) egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő amerikai férfi szabó üzletet nyitottunk. Amennyiben alkalmunk volt az első amerikai szabászati akadémián nyert kitüntető oklevelet megnyerni a modern szabászat minden legújabb vívmányaiából. Pontos kiszolgálásért kezeskedik. Szíves pártfogását kérve tisztelettel:
HÁBER ÉS TÁRSA,
amerikai férfiszabók
Nagyvárad.

x **A Lloyd kávéház** kényelmes nyári helyiségében augusztus hó 24., 25., 26. és 27-én a következő pompás mozgatóképek lesznek bemutatva. 1. Legyező. 2. Rendőrujoncz. 3. Szerelmi cselszövés. 4. Budapesti repülőverseny utolsó napjai. 5. Fagitarinói hegyszakadék. 6. Szép nevelő. 7. Marhaláb ur állást vállal. 8. Utazás Svájcban. Belépti-díj nincs. Kezdeté este 9 órakor. Kitűnő italokról és ételekről gondoskodva van. A n. é. közönség szíves pártfogását kéri *Hartstein és Örtel* kávéházi tulajdonosok.

Friedländer I. Izsó
angol divat-szabó
Nagyvárad, Szt János-utca.

Szökés a várfogságból.

A Marosban levadászott rabhuszár.

Tegnap délelben, kevéssel tizenkét óra előtt izgalmas hajszá verte fel az aradi vár csöndjét. Megszökött a vár egyik huszár-foglya és a Marosba ugorva, uszással próbált menekülni az üldöző őrséget elöl. Üldözői utána lőttek és a szökevény huszárt súlyosan megsebesítve huzták ki a vízből.

Dombóváry János közhuszár volt a szökevény. Több rendbeli lopásért és már egyszer megkísérlett szökésért másfél évre csukták be az aradi vár egyik kazamattájába. Dombóváry tegnap délelőtt egy börtönőr felügyelete alatt a vár ugynevezett félszigetén dolgozott. Kosárfonáshoz szükséges fűzfavesszőt vágott. Munka közben elkezdett panaszkodni az őrnök:

— Jaj, jó uram, nagy bajban vagyok én. Otthon haldoklik az apám és mialatt én itt a börtönben ülök, rokonaim kiturnak kis vagyónomból.

Az őr megtiltotta a huszárnak, hogy tovább beszéljen. Ekkor egy észrevétlen pillanatban Dombóváry odaugrott az őrhöz, elkapta fegyverét és futásnak eredt.

Az őr utána, Dombóváry azonban néhány pillanat múlva eltűnt a sűrű bozótban az őr szemei elől. A börtönőr azonnal elment a börtönparancsnoksághoz és jeleutést tett Németh alezredesnek. Az alezredes tizenkét főből álló járőrt küldött a szökevény rab üldözésére. A Maroson át a városba vezető hidakhoz katonákat küldött. Egy óráig hiába keresték Dombóváryt, végre egy katona észrevette egy bozót mögött. De a huszár is észrevette üldözőjét és

menekült. Vad hajsza következett. A katona háromszor rákiáltott a huszárra:

— Halt!

Dombóvár minden erejét összeszedve rohant tovább. Elérte a Maros-partot. Beugrott a vízbe és uszni kezdett a város felé. Üldözője a parton maradt, célzott és kétszer egymásután az uszó rabra lőtt. Az első golyó talált és a fültől kezdve a szemig áttutott a jobb arcon. A másik golyó nem talált. A szökevény kezei lehanyatlottak, kezdett alámerülni, de akkor már az őr is a vízben volt és kivonszolta a partra.

Dombóvárt a katonai kórházban vették ápolás alá.

TANÜGY.

Iskolai értesítők.

VIII.

A gyulai római katolikus főgimnázium értesítője az 1909—1910. tanévről. Közvetteszi: Tóth Árpád igazgató.

A hatalmas fejlődésnek indult gyulai főgimnázium értesítője gyásszal kezdődik. Prág Ferencnek, az intézet fiatal, tudós tanárának nekrológját olvassuk ugyanis, akit 1909. július 22-én 29 éves korában váltott meg szenvedéseitől a halál. A képzett és vallásos tanár korai halála nemcsak a gyulai főgimnáziumra, hanem az egyháza is nagy veszteség. Nyugodjék békével!

Kursinszky Kálmán, az intézet classicafilologus tanára egy terjedelemben és tanulmányban gazdag értekezést írt „Latin jövevényszavak a magyar irodalmi nyelvben” címmel. Mintegy 50 oldalon keresztül, körülbelül három és fél ezer latin szót sorol fel, amelyek már a magyar nyelvben meghonosodtak s amelyeket a szerző 3 osztályba soroz, u. m. köznyelvi, amelyek az ő nyelvérzéke szerint honosodtak meg. Középlatinok és terminus technikusok.

Az eredeti tanulmány szinte felülemelkedik egy iskolai értesítő szintjén s bátran megállná helyét bármelyik szakközönyben. Az intézet ezen iskolai évben már 7 osztállyal működött, amelybe 265 tanuló járt 19 tanár (beleértve a rendkívüli tárgyak oktatóit is) vezetése alatt. — Mint rendkívüli tantárgy tanított az egészségtan, francia nyelv kezdőknek és haladóknak — utóbbiaknak két tanfolyamon, szabadkézi rajz, gyorsírás, egyházi és világi ének.

Az intézet felszerelése fejlődésével párhuzamosan ezidén is tovább haladt. E célra mintegy 1600 koronát fordított a vezetőség.

A tanári könyvtár ezen tanévi gyarapodása 115 kötet 460 50 korona értékben; állománya jelenleg 2071 kötet, 2281 db. 11447/24 kor. értékben.

Az ifjusági könyvtár 45 kötettel 228/60 K. értékben gyarapodott. A történelem-földrajzi szertár együttes állománya az iskolai év végén 474 db. 2646/37 kor. értékben, a természettan-rajz 2839 db. 5621 K. 93 f. értékben, a természettan 502 db. 7507/59 korona értékben, a rajzszeret 7 drb. 45 korona értékben és az énekszeret 131 drb. 50 K. értékben. Az intézet ez évi történetéből mint jelentősebb mozzanatok megemlítendők Kendrella Kálmán tanárjelöltnek a latin-görög, Schreiber Ottó h. tanárnak a mennyiségtan-tervezettan és Károlyi Gábor okl. tanárnak a latin görög tanácsokra való kinevezése.

Jaklovsky Dénes okl. latin-görög szakos tanár 2 heti működés után a székelyudvarhelyi római kath. főgimnáziumhoz választott meg.

Az intézetet január hó 4, 5 és 6-án látogatta meg Vass Bertalan dr., a nagyváradai tanterület kir. főigazgatója. A tapasztalatok megelégedését nyilvánította, mert az intézetben

rendet, törvénytiszteletet és lelkiismeretes munkával párosult egészséges szellemet talált.

A tanulók vallásérkölcsei, tanulmányi és fegyelmi állapota megfelelő volt. A tanárok igen nagy közművelődési tevékenységet fejtettek ki előadások rendezésével nemcsak Gyulán, hanem a vidéken is.

Tanulmányi szempontból felette fontos a a június 23-tól 27-ig rendezett tanulmányi kirándulás Brassóba és környékére. Husz tanuló vett ebben részt Mérey Gyula, Bartoss Ferenc és Kurtinszky Kálmán tanárok vezetése mellett. — A tanulók történelmi, közművelődési, földrajzi, geológiai, stb. ismeretekkel gazdagon megrakodva tértek vissza a tanulmányutból.

Az intézet 6 ünnepélyt tartott, u. m. október 6-án, nov. 19-én, márc. 15-én, ápr. 8-án gr. Széchenyi István elhalálzásának 50-ik évfordulóján, ápr. 11-én és végül az iskolai év betelezésékepen jun. 29-én. Mindegyik ünnepély magas nivóju volt és igen szépen sikerült.

Áldásosan működött az intézet kebelében a Segélyző-egyesület és az Allumneum. Kiadott az egyesület az alumneum cöljaira 362 K 40 f t, tankönyvekre és kötésekre 76 K 80 f és a mit legelőbb kellett volna említenem, 59 tanuló pénzbeli segélyezésére 1314 K-t, összes kiadása tehát 1753 K 20 f volt. Ezenkívül 358 drb könyvvel segélyezte tagjait.

Az alumneum csak ebben az iskolai évben kezdte meg működését s máris áldásosan érezte hatását. Összes kiadása 1502 K 40 fillér volt.

A tanulók előmenetelét illetőleg: minden tantárgyból jeles volt 24, legalább jó 48, mindentárgyból legalább elégséges 133, s több tantárgyból elégtelen 17.

A jövő iskolai év szept. 4-én kezdődik, a beiratások szept. 1, 2, 3. napjain tartanak reggel 8 órától 12-ig. Felvételi díj 5 korona, ének-tanítás, könyvtár és értesítő díj 5 K. Nyugdíj-alap 6 korona. A tandíj 60 korona, mely 4 részletben is fizethető, u. m. okt. 14, dec. 1, márc. 15. és máj. 1-ig.

Beiratások a nagyváradai községi polgári fiúiskolában. Szeptember 1-én d. e. 8 órakor kezdve felvételi és tantervkülönbözeti vizsgálatok tartanak; szeptember 2-án d. e. 8—12-ig a magántanulók javító vizsgálata; szeptember 2-án délután és szeptember 3-án egész nap a rendes tanulók vizsgálata. Szeptember 5-én az I. oszt., szeptember 6-án a II. oszt., szeptember 7-én délelőtt a III. oszt., délután a IV. osztályba iratkozhatnak a tanulók. A beirához szükséges okmányok: iskolai bizonyítvány, születési- és újraoltási bizonyítvány.

A nagyváradai községi polgári leányiskolában. A beiratásokat szept. 1—5-éig következő sorrendben eszközlik a Tisza Kálmán-téri épület III. oszt. tantermében: 1-én d. e. 8—11 az I. oszt. tanulók beiratása, 2-án d. e. 8—11. a II. oszt. tanulók beiratása, 3-án d. e. 8—11. a III. oszt. tanulók beiratása, 3-án d. u. 3—6. a IV. oszt. tanulók beiratása, 5-én d. e. 8—11 minden osztályban a törvényes létszámon felül felvételi engedélyt nyert tanulók beírása. A javító-, pótló- és különbözeti vizs álatok ideje aug. 31-én d. e. 8—1. Szeptember 6-án a tanév megnyitása. A polgári I. osztályba olyan 10 évet betöltött és 12 évnél nem idősebb tanulók nyerne felvételt, akik az elemi IV. osztályt sikeresen elvégezték. Első sorban helybeliek és kitűnő bizonyítvánnyal bírók számíthatnak felvételre. A beiratásra a tanulók szülők (atyjuk vagy anyjuk) kíséretében jelennek meg és kötelesek születési, iskolai és a 12 évesek újraoltási bizonyítványaikat bemutatni. Tandíj egész évre 20 kor., beiratási díj 1 K. 30 fillér.

Beiratások a tanítóképzőbe. A helybeli kir. római kath. tanítóképző-intézetben az 1910—11. iskolai évre a beiratás szept. 2. és 3. napján lesz, d. e. 8—12-ig. Felvesszünk olyan ifjakat, kik életük 14 évét betöltötték, de 18 évesnél nem idősebbek; a közép- vagy

polg. iskola 4 osztályát eredményesen elvégezték és jó zenei hallással bírnak. Az iskolai bizonyítványon kívül születési, orvosi és újraoltási bizonyítványukat is tartoznak a jelentkezők bemutatni. Jó magaviseletű és törekvő ifjak némi segélyben is részesülnek. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál az igazgatóság.

Iskolai hirdetés. Beiratások a nagyváradai ny. j. magánpolgári iskolába aug. hó 11-től kezdve még mindig folynak s tartanak szept. 4-ig d. e. 8—11-ig Szilágyi Dezsőutca 5. sz. I. em. Jelentkezni bármely osztályra az előző tanévi bizonyítvánnyal lehet. Vidékiek levélben is jelentkezhetnek, kívánatra felelős elhelyezésről gondoskodik. Beiratásdíj 5 kor., könyvtár-díj 1 kor., nyugdíj 30 fillér, tandíj havi 16 kor. Ha e beírás kellő számu növendéket hoz össze, szept. 1-én az iskola meggyillik s tekintve, hogy házi tanítórá költ ennyit havonkint akárhány szülő, a pártolást nemcsak megérdemli, hanem kéri is *Ó Dezső*.

Igazságszolgáltatás.

Aki részegen lop. Özv. *Andrá* Vaszaliné tulkai lakos a múlt év őszi nagyvásárán bejött Nagyváradra, hogy bevásárlásokat tegyen. A vásár estéjén egy kicsit felöntött a garatra és a szesz hatása különösképpen kezdett nála mutatkozni: lopási kedvet gerjesztett benne. Felhasználva az esti sötétséget, az egyik vásári sátorból lekasztott egy női kabátot, éppen neki valót és azzal tovább állott. *Grósz* Henrik tulajdonos azonban észrevette a lopást és az asszonyt, akit az alkohol tolvajjává tett átadta a rendőrnek. A bíróság tegnap tárgyalta az ügyet *Korn* Lajos elnöklete alatt. Az asszonyt 3 havi fogházra ítélte.

Paraszt Don Juan *Laczkó* Kovács József gyantai földmives egy heves tavaszi délután kissé becsipve ballagott ki a mezőre, hogy napszámósainak utánanézzon. A mezőn a tengeri közt találkozott egy nem éppen fiatal, 65 éves asszonnyal és erőszakot követett el ellene. A becsületében mélyen megsérte asszony feljelentette a paraszt Don Juant, aki tegnap állott a bíróság előtt, hogy számoljon tetteért. Azzal védekezett, hogy ittas volt és nem tudta, mit cselekszik. A beidézett tanúk ezt szintén igazolták, ennél fogva a bíróság, ezen enybitő körülmény tekintetbevételével, *Laczkó* Kovács Józsefet csak 6 hónapi fogházra ítélte. Elnök dr. *Móré* Pál, ügyész dr. *Kármán* Elemér, védő dr. *Zigre* Aurél volt.

ZENE ÉS MŰVÉSZET.

A Művészház első művészestélye. Az új művésztehetségek lelkes felkarolója: a *Művészház* irodalmi térben is egy új talen-tum bemutatásával kezdi nagyváradai szereplését. Holnap, *szerdán délután* 5 órakor tartandó művészestélyének programján ugyanis ott szerepel a nagyváradai előkelő társaság egy geniális hölgytagja: báró *Kemény* Elemérné urasszony, akiről Nagyváradon is csak kevesen tudták eddig, hogy nagy hivatottsággal foglalkozik irodalommal. A Művészház a bájos amatőr-íróknak egy művészi szépségekben gazdag novelláját fogja bemutatni. A nagyváradai társaságnak bizonyára élénk és kíváncsi érdeklődése lesz. Az estély másik pontja dr. *Róssa* Miklósnak, a Művészház művészeti igazgatójának szabad előadása I sz. e címen: *A művészi hazugság igazsága*. A ritka érdekesnek ígérkező művészestélyen a tagok a már szétküldött tiszteleti- és tagsági jegyeikkel vehetnek

részt; e jegyeket a titkári hivatal (Vármegyeház) azonnal kiadja az ujonnan belépő tagoknak is. Nem tagoknak a belépő-díj 2 korona.

TÁVIRATOK.

A Krupp-gyár égése.

Essen, aug. 23. A Krupp-féle gyárban hétfőn pusztított tüzről ezeket a részleteket jelentik: A tűz a gyári laboratóriumnál támadt, ahol abban az időben néhány vegyész és több munkás dolgozott. Egy kis tömeg puskapor eddig ismeretlen okból tüzet fogott, felrobbant s a laboratórium egy részét elpusztította. A munkások azonnal hozzáláttak az oltáshoz, de a tűz rohamosan terjedt és felgyújtott egy másik lőportömeget is, amely azután az egész laboratóriumot levegőbe röpitette. A tüzet ezután sikerült lokalizálni s így a gyár többi épületeit megmentették. Emberéletben nem esett kár.

A szerb trónörökös völegény.

Belgrád, aug. 23. Sándor trónörökös közvetlen azután, hogy a montenegrói jubileumi ünnepekről visszatér ide, Pétervárra utazik, ahol néhány napig a cár vendége lesz. A trónörökösnek ez az utazása, mint a szerb lapok jelentik, az a tervvel áll összefüggésben, hogy a trónörökös jegyet vált a cár legidősebb leányával.

NYILTTÉR.

BÚTOR

jó kivitelben, jutányosan

REISZ

butorgyárában

Nagyvárad, Kossuth(Sas)-u. 7.

Magyarázd meg nekem barátom

a természetnek ezt a csodáját: nyár derekán vagyunk, pompás idő van s én úgy meg vagyok hűlve, mint a legkeményebb téli időben. Mit tegyek? — Nagyon egyszerű; a nyári hurut nem ritkaság, a ki megkapja, vegyen egyszerűen egy doboz valódi Fay-féle szodeni ásványpasztillát és azzal elkergeti a bajt. Fay valódi pirulái biztosan és kellemesen hatnak, főlegessé teszik az izzasztó kurát és egyéb kényelmetlenségeket, a mellett nagyon olcsó is: egy doboz csak 1 kor. 25 fillérbe kerül s minden gyógyszerárban és drogériában és ásványvízkereskedésben kapható.

Főképviselet Magyarország és Ausztria részére: W. Th. Guntzert cs. és k. udv. szállító, Wien, IV-1. Grosse Neugasse 17.

REGÉNYCSARNOK.

Rózsika.

Irta: White-Mellville G. J.

— Angolból. —

95

Ereje már majdnem egészen ki volt merülve, járása annyira meglassult, hogy már csak alig vonszolta magát. Mikép haladhasson tovább a katonák előtt, habár csak rendes, kimért lépésben jöttek is? Ugy látszott, nem tehet egyebet, minthogy magát elrejtse az ut mellett az árokban, mint az üldözött vad, s bizza a véletlenre, hogy nem fogják észrevenni, mialatt mellette elhaladnak.

Kifáradva, lihegve, elgyengülten és megrémülve, de az aggodalomtól éles érzékekkel huzta meg magát rejtékelyébe és hallgatódzott. A dobpergés megszűnt, a léptek hangja közelebb-közelebb jött, aztán a beszéd zaját s majd a fegyverek csörrenését s a rekedt hangon mondott parancsszót hallá. Hirtelen egy kiáltás — siető léptek — egy bronzarc fényes szemekkel közte s a kék ég között, egy hangos nevetés és tudta, hogy felfedezték.

Egy francia katonának olyan szeme van, mint egy sólyomnak; inkább őszöng, mint kötelességérzete hozza azt magával, hogy minden talpalatnyi földet megvizsgál maga előtt, hogy meglekintsen minden bokrot, minden árkot, a hol netán egy ellenséges katona lehetne elrejtve. Olyan szemfüles ő, hogy észrevesz minden elrejtett kappant, melyből vacsorája kikerül, minden elfeledett zsup szalmát, melyből ágyat csinál magának s minden darabka fát, mit tábori tüznél feléget. Nem volt tehát valószínű, hogy figyelmét elkerülje egy csinos fekete szemű leánya azon ut árkában, amelyen masírozott.

— Mi az, pajtás? mondá egy napégett toursainei fiú, az első sorban, egy őszbe csavarodott s a Nagy Lajos háborúiban megedzett vén katonához, a mint meglátta a női szoknyát, mely az egyenruhás és nem egyenruhás ifjak figyelmét egyaránt magára szokta vonni. — Viganó, az ég minden szentjére, s csinos nő van bennel! Az én kötelességem a frontot kikémleni s az utat egyengetni. Lelkemre, mindjárt a főhadserghez hozom!

— Viganó! ismétlé társa megvetéssel. Ha egy csárda lett volna, vagy csak egy markotányosné is, nagy butykossal a hátán, inkább megfelelné acélnak. Jobb ha magára hagyod őt, Antal.

De még mielőtt a vén zsémbelő ezen a gyöngéd nemre oly hizelgő következtetésre jutott, társa kiemelte Rózsikát rejtékelyéből.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti tőzsdetudósítások.

Budapest, augusz. 23.

A gabonatőzsde.

50 kilogramonkint.

Buza októberre	—	—	9.81
Rozs októberre	—	—	7.45
Zab októberre	—	—	7.21
Tengeri júliusra	—	—	5.70

Irányzat: Lebonyolít, lanyha.

Értéktőzsde.

Magyar hitel	—	—	857.—
Osztrák hitel	—	—	664.—
4%-os koronajáradék	—	—	91.70
Államvasut	—	—	747.—
Jelzálogbank	—	—	482.—

Leszámitoló bank	—	—	587.—
Hazai Bank	—	—	308.—
Kereskedelmi részv.	—	—	747.—
Rimamurányi	—	—	691.—
Salgótarjáni	—	—	640.—
Közuti vasut	—	—	737.—
Városi villamos	—	—	373.—
Adria	—	—	557.—

Irányzat: Csendes, kevés üzlet.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

Bagdadi suszternek. Kivánságára az öt tárcáról külön-külön adunk kritikát az alábbiakban:

1. »Beteljesedett«. A téma ez: Négy földes urat a rablók fához kötnek az erdőben, hogy éhen vesszenek. Ötönap arra jár egy vadász, aki könyörgésükre megmenti őket. A négy megmentett neki esik a megmentőnek s megeszik elevenen, aztán lefektüsznek a csontokra, elalusznek s azt álmodják, hogy a pokolban vannak. Nyomban meg is halnak s csakugyan a pokolba kerülnek. Ez pedig a XX. század képe. — Borzasztó fantázia! Elég a tárcacikkéből csak egy kis kivonatot közölni, az olvasóköröség idegeire való tekintettel.

2. »Hervadás«. A részegeskedő férj négy gyermeke éhenhal, az anya dettó nyomban meghal tüdővészben, az apa az örültek házába kerül. A tömeges emberpusztítás izgató hatására való tekintettel ebből is elég ennyi.

3. »A szocialista«. Igazsága van, a koresmákat bátran be lehetne csukni, néhány Jakabot nem különben. De ezt nem tárcában s ami fő: nem ilyen gyenge tárcában kell követelni.

4. »Lassan járj«, tovább érsz. Ez is arany igazság, csak kár volt az ismert és igen gyengén megírt rablőhistóriával megtoldani. A cím közölhető.

5. »Dicsvágy«. A szikláról legurul valaki s s míg a szirtek közt gurul, gurul, megfullad a homoktól, mire egy öreg ember felkiált: Kifürkészhetetlenek Uram a te utjaid! Valóban, mi sem tudtuk kifürkészni, hogyan lehet a sziklákon buk-fencezni, utközben homoktól megfulladni? Bővebb magyarázat nélkül ez sem közölhető, a magyarázatot pedig elengedjük.

Féltetéve a tréfát: míg ilyen szertelenkedésen kapkod, közölhető dolgokat soha sem fog írni. Pedig nincs tehetség híján. Több fegyelem, több gond, több tanulmány s talán fog jobbakat is írni.

A szerkesztésért felelős

Dr. VUOSKIOS GYULA.

Telefon: 263 szám.

Hirdetések
felvételnek
e lap kiadó-
hivatalában

A REKLÁM

Állandó, észszerű és ügyes reklámozás minden gyári-, kereskedelmi-, ipari-vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az éltető eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a leg-sikeresebben legjobban és legolcsóbban, megtudható

LEOPOLD GYULA

hirdető vállalat betéti társaság-nál
BUDAPEST, VII. k., Erzsébet-körút 41. sz.

ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretes-séggel és páratlan pontossággal eszközölnék hirtéteket és reklámokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

256 kitűnő naptár kizárólagos bérlete!

Költségvetések és -- Telefon
tervezetek ingyen! 12-06.

Gyermekjáték

a Schicht szappannal való mosás,
mert egyszerre tisztít és fehérít is,
s megtakarít minden fáradságot
és megelégedést!

9775-1910.

Hirdetmény.

Az 1910. évben viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról szóló folyó évi III. t. c. a folyó évi augusztus hó 12-én hatályba lépven, e naptól kezdve az állami egyenes adók és azok módjára behajtandó egyéb kincstári köztartozások befizetése, beszedése, biztosítása és behajtására vonatkozó eljárás az 1883. évi XLIV. t. cikkben megállapított módon *egész terjedelmében alkalmazandó.*

Az elől idézett törvény 4. §-ában foglalt rendelkezés alapján a m. kir. pénzügyminisztérium a f. évi augusztus 12-én kelt 3118. P. M. számú körrendelettel felhatalmazta a kir. pénzügyigazgatóságokat, hogy a vállalatok és jogi személyek kivételével — az oly egyes adózóknak, kiknek évi előírása 500 koronát meg nem halad s adótartozásukat érzékeny károsodásuk nélkül egyszerre befizetni nem képesek, a folyó év első felére eső egyenesadó-tartozásukra a folyó év végéig saját hatáskörükben engedélyezhessenek fizetési halasztást abban az esetben, ha eziránt f. évi szeptember hó 10-ig folyamodnak s a kincstár követelése veszélyeztetve nincs.

A halasztás, részletfizetések engedélyezése mellett és pedig kivételes méltánylást érdemlő körülmények fennforgása esetén az év végéig kamatmentesen is

adható, oly világos kikötéssel és figyelmeztetéssel azonban, hogy a halasztás a f. évi harmadik negyedre eső és az aztán esedékes tartozásokra már ki nem terjed s bármely mulasztás esetén a kivételes kedvezmény megszűnik s az egész tartozás egyszerre behajtandó lesz.

Abban az esetben, ha a kérelmezőnek még a mult évről is volna hátraléka, a halasztás határozatlan ahhoz a feltételhez kötendő, hogy a régi hátralék rövid záros határidő alatt befizetessék.

Csakis a szó teljes értelmében méltánylást érdemlő esetekben engedélyezhető fizetési halasztás régi hátralékokra is. Ez esetben azonban a késedelmi kamat megszakítás nélkül számítandó.

A halasztás engedélyezésére irányuló kérelmek az előbb megjelölt határidőn belül nemcsak a pénzügyigazgatásnál, de a községi (városi) elöljáróságoknál is beadhatók, mely utóbbiak azokat kellően felszerelt indokolt jelentéssel a pénzügyigazgatásához soronkívül kötelesek betervezni.

Kizárólag csak a folyó év első felére eső adótartozásokra vonatkozó halasztási kérvények bélyegmentesen nyújthatók be. — (Illeték-díjjegyzék 14. t. p. pont).

Ez a rendelet nem terjed ki a közadók módjára behajtandó egyéb köztartozásokra, minélfogva azok a fennálló szabályok szerint kezelendők és behajtandók.

Nagyvárad, 1910. aug. 23.

Városi adóhivatal.

BRAUN EDUARD

hirdetési irodáját

Budapest, VI., Révay-u. 1. szám

(Váci-körút sarok)

Fonciére-palotába helyezte át.

Telefon: 128-24.

Hirdetések felvétele
a világ összes hírlapjai részére.

Díjmentes felvilágosítások.

Kitüntetve: az első díjjal, ismerő okirat, aranyéremkeresztrel, újság-reklámnak MINTASZERŰ elkészítéséért.

9862-1910.

Hirdetmény

a III. oszt. kereseti adó, bányaadó és nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adójára vonatkozó kiszámítási javaslatokat tartalmazó lajstromok közzététele és az adókiivetés körüli eljárás tárgyában.

A mult év óta a III-ik, váraljai kerületben keletkezett III. oszt. kereseti adó alá tartozó haszonhajtó foglalkozásokról szerkesztett és az adókiivető bizottság elé terjesztendő adókiszámítási javaslatokat kitüntető lajstrom, valamint nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adójavaslatát kitüntető lajstrom 8 napra a község (város) házában a városi adóhivatal 27-ik sz. szobájában augusztus 22-29-ig kitétetvén, azokat mindenki megtekintheti s az öt vagy másokat illető adójavaslatokra nézve észrevételeit megteheti; ezen észrevételek a fenti határidő alatt írásban a m. kir. pénzügyigazgatásnál, utóbb az adókiivető bizottságnál — melynek tárgyalásairól az adózók külön értesítés útján tudósíthatnak — terjeszthetők elő. A tárgyalás a város székháza bizottsági termében aug. 30-án d. e. 8 órakor veszi kezdetét.

Az adókiivető bizottság ülései nyilvánosak lévén, ott minden adózó megjelenhetik. (l. 1883. XLIV. t. c. 24. §.)

Az adókiivető bizottság a kitűzött sorrend szerint megvizsgálja az adózók bevallását és a kir. pénzügy-

igazgatóság által készített adókiszámítási javaslatokat s tekintettel az illető adózó vagy mások, vagy pedig a kincstári képviselő által tett észrevételekre s egyéb rendelkezésre álló adatokra, megállapítja minden egyes adóköteleseknek adóösszegét, azt még az ülés folyamata alatt az illető adólajstromban bejegyezteti és ebbeli végzését kihirdeti.

Az adókiivető bizottság végzése kihirdetettvén, az érdekeltektől adóköteles félnek jogában áll az ülés folyamata alatt élő szóval az iránt nyilatkozni, kívánja-e az ügyet és ha igen, mely indoknál fogva a felszólamlási bizottsághoz felebbezni.

Hason nyilatkozatra van jogosítva a jelenlevő adókötelesek bármelyike és pedig nem csak a saját, hanem más adójára nézve is, ha a bizottság által hozott végzésben aránytalanságot vél behizonyíthatni, akár saját magára, akár másra kivetett adótételre nézve.

A felebbezés indokainak írásban kifejtésére a tárgyalásnál jelenlevő felebbezőnek a kihirdetéstől számított 8 napi határidő adatik.

Az az adózó, aki az adókiivető bizottság ülésében, akkor, midőn adóügye tárgyalatott, jelen nem volt, a bizottság végzése elleni felebbezését az illető ülés folyamata alatt megrovott adózók névjegyzékének a bizottság tárgyalásainak helyiségeül szolgáló ház kapujára való kifüggesztésétől számítva 15 nap alatt a pénzügyigazgatásnál adhatja be.

Oly esetben, midőn az adókiivető bizottság a m. kir. pénzügyigazgatóság által javaslatba hozott adótétel felemelését, határozta, erről az illető adózót, ha a határozat kihirdetésénél jelen nem lenne, írásbeli végzéssel külön értesíti oly hozzáadással, hogy ha e végzést felebbezni kívánja, az abbeli felszólamlásban a végzés kézbesítésétől számított 8 nap alatt az adóügyi előadónál vagy helyettesénél vény mellett benyújtható.

Ellenben azok az adózók, kik abban a községben (városban), melynek adólajstromában adójuk kivettett, nem laknak és az írásban jelen nem voltak, a hozott határozatról írásban értesítettnek s felebbezéseiket a végzés vételétől számított 15 nap alatt nyújthatják be a pénzügyigazgatásnál.

A felebbezés a kivetett adónak behajtását nem gátolja, amennyiben azonban a felebbezés tárgyát képező adó összege a mult évre kivetettnél nagyobb, a felebbezés a két összeg közötti különbözetre nézve birtokon belül történhetik.

Az adóköteles fél a felszólamlási bizottságnak határozata ellen szóval vagy írásban panaszt emelhet.

A panasz a felszólamlási bizottság határozatának kézbesítésétől számított 15 nap alatt a kir. pénzügyigazgatásnál adandó be s felette a magyar kir. közigazgatási bíróság határoz.

A panasznak halasztó hatálya nincs (1883. év XLIV. t. c. 34. §.)

Kelt Nagyvárad, 1910. aug. 21.

Városi adóhivatal.

Moskovits Farkas és Tsa
cipő- és csizmagyár
részvén, társaság Nagyvárad.

I. Flók:

Gyár-épület, Kossuth-utca 5. sz.

II. Flók:

Rákóczi-ut, Bazár-épület.

Ajánlja helybeli gyárt-
mányait a legjobb anyag-
ból és legszebb kivi-
telben szabott gyári
:: árak mellett. ::

GYERMEK CIPŐK, GYERMEK KALAPOK, GYERMEK HARISNYÁK ÉS GYERMEK FEHÉRNEMŰEK legjobb minőségben és : kedvező árban :

REICHARD - áruháza

:: czégnél kaphatók. ::

Ha melege van,

ha fáradt, vagy unatkozik, siessen **Kecskeméthy István**

„NEMZETI“ kerthelyiségébe,

hol üdülést, kellemes szórakozást, ingyen, ^{kitűnő italokat} és izletes ételeket olcsó pénzért kaphat. Ha lehet, ne menjen egyedül, hanem családjával és barátaival, hogy a kellemes szórakozást megoszthassa velök.

— Minden este fényes műsor —

mozgófénykép előadás.

A kávéház egész éjjel nyitva.

Figyelmes és pontos kiszolgálás. Társas ebédek, vacsorák és abonensek polgári árban lesznek kiszolgálva. — Minden nap

friss flecken.

Számos látogatást kér tisztelettel

Kecskeméthy István vendéglős, a NEMZETI szálloda, vendéglő és kávéház bérlelője.

„Bihar“ Söracsarnok

Kossuth Lajos-utca és Nagy-
0 0 piac-tér sarkán 0 0

Izletes konyha. Mérsékelt árak. Abonensek ebéd és vacsorára naponta felvételnek. Tisztán kezelt saját termésű borok. Naponta friss sör, poharaként
0 0 8 krajcár. 0 0

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban.

HUSZÁR A.

lakás, butorozott szoba, üzlet-helyiség, fővárosi és vidéki ingatlan vétel-eladási és hirdetési irodája

BUDAPEST,

Zrinyi-utca 1. sz., Gresham-palota,
Telefon: 81-08.

Külön osztály ingatlan birtok, fővárosi házak vételére, eladására, cseréire. Ezenkívül mindennemű ügyben 5 kor. előleges beküldése ellenében utbaigazítás, felvilágosítást ad. E célra külön információs osztálya van. — Válaszbélyeg. — Legmegbízhatóbb vállalat. — Első-rangu ajánlatok.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás W o l f r a m lámpa *darabja 3.60 kor.* 100 gyertyásé 5 kor. 50 fill.

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindenemű *izzólámpa különlegességek*, fényképező-lámpák ugyancsak **legolcsóbb áron kaphatók.**

Csillárok,

ívlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók a villamos telepen külön e célra épített nagy

← **csillár-raktárunkat** →
megtakintásra ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1/2 lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

villamos világitás

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítést, átalakítását, javítását, ívlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

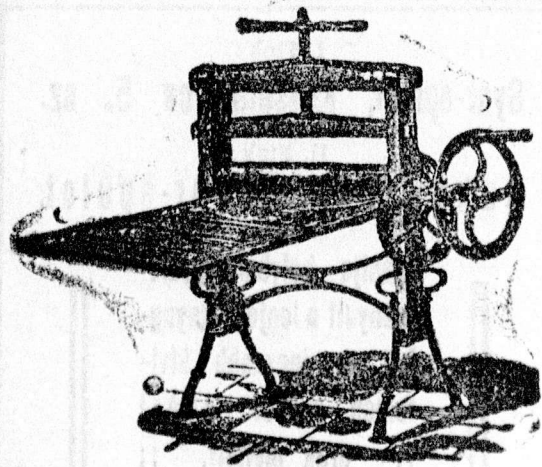
Főszerező telefonja 55. sz.

81

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut. Kézi hajtású „Jégkészítő-gép“ állandó működésben. Megtekinthető az üzletben.

Jégszekrények legújabb szer-
kezetekkel.

FAGYLALT-GÉPEK.

Kerti vasbutorok.

GUMMI CSÖVEK.

John-féle mosó- mángorló- és
facsaró-gépek.

Árjegyzék kívánatra ingyen
és bérmentve.

